

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznaila (inzerati) se sprejemajo in veljá trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 182.

V Ljubljani, v petek 8. avgusta 1884.

Letnik XII.

Hrvatje v Pragi.

Veličasten sprejem sme se imenovati potovanje Hrvatov v zlato Prago, po vsih postajah od Dunaja pa do Prage, kakor hitro prisopela je lokomotiva z njimi na čehoslovansko zemljo. Navdušeno pozdravljali so jih v Brnu, kjer jim je prišel „Sokol“ s zastavo naproti, gospé in gospice obsipale so jih pa s šopki. Sijajno sprejemali so jih v Česki Trebovi, Pardubicah, Kolinu in Českem Brodu. Nad vse velikansk pa je bil sprejem v zlato Pragi. Že davno pred prihodom vlaka potovala je na tisoče broječa množica proti kolodvoru, kjer je bila taka gnječa, da so morali voznjo vstaviti. Na kolodvoru je bilo tako natlačeno, da so železniški uradniki z veliko težavo tir prazen ohranili, po katerem se je imel vlak peljati. Ob pol sedmih prisopiha vlak pod lopo, in sedaj zakliče tisočero grl navdušene: „slava“, „živio“ in „na zdar!“, na katero se došli Hrvatje zopet tako čvrsto odgovarjali, da so se pri marsikterih nehote solzé v očeh prikazale. Ko se je vriš nekoliko polegel, pričeli so se pozdravi. Prvi je govoril predsednik „Umélecke besede“ dr. Strakaty pozdravljajoč iz Hrvaškega došle Čehe in Čehinje ter v njihovem spremstvu nahajajoče se Hrvate. „Čehoslovani! Čehoslovanke! rekel je dr. Strakaty, preljubi bratje in sestre! Dovolite mi, da Vas v imenu vseh Pražkih zadrug na tleh predragih nam vsem, presrečno pozdravim po dokončanem romanji k prekrasnemu tempeljnu umetnosti, ki si ga je česki narod postavil v znamenje svoje vstrajnosti, v znak svojega vstajenja in svoje samostojnosti. Gnalo vas je, dragi rojaci, videti veličastno poslopje in počiti si vsaj za kratek čas pri domačem ognjišči v zlato Pragi, po katerem ste hrepneli tudi v metropoli starodavnega trojedinega kraljestva Hrvaškega, kjer ste našli sorodne brate in sestre, pri kojih ljubeznji in naklonjenosti vsaj deloma pozabite, da niste v domovini. Prišli ste, da se skupno z nami radujete pri vzvišenem umotvoru, s kakoršnim se do sedaj na izobraženem svetu noben drug narod ne more ponašati! Bodí vam zato naša najiskrenejša zahvala! Še večjo zahvalo dolžni smo vam pa zato, da ste pripeljali

sé seboj zastopnike vitežkega hrvaškega naroda, ki so se vam pridružili ne boječ se daljnega, težavnega pota, dokazali so, da je Slovan Slovanu vdan v veselji in žalosti. Bodite nam toraj srčno pozdravljeni v zlato Pragi, dragi rojaki slavne trojedine kraljevine, ki ste si tudi v najbolj žalostnih časih umeli ohraniti svojo samostojnost in to v višji meri in boljše, kakor drugi slovanski rodovi! Znami se boste veselili nad dovršenem tempeljnom umetnosti, kterege smo pozidali po skupnem prizadevanji in po skupni pomoči vseh stanov našega naroda. Vi Hrvatje ste bili srečnejši! Za mnogo let poprej se Vam je posrečilo postaviti si narodno svetišče umetnosti, kjer gojite dramatično umetnost v sladkem jeziku Vaših pradedov. Da ste nam toraj, preljubljani bratje Slovanski, v Pragi najsrečnejše dobro došli!“ Ognomni „živio“ in „slava“-klici bili so dostojen odgovor.

Za njim poprime za besedo v hrvaščini uradnik banke Slavije g. Polivka, rekoč: „Mnogokrat bila nam je že priložnost pozdravljati tukaj došle nam goste, toda nikdar nismo hiteli s tolikim navdušenjem semkaj, kakor danes pozdravljat naše južne brate, ki so prvi izmed Jugoslovanov dolgo pot nastopili semkaj hité. Prepričani smo, da niso prišli gledat našega šaplja, temveč gledališča sezidanega z neizrečenim trudom. Znano nam je, da niso prišli edino le spoznavat našega narodnega življenja, temveč da so semkaj hiteli okrepečavat in vtrjevati našo narodno medsobojno ljubezen, ki nam je za medsobojni obstanek potrebna. Zgodovina Čehov in Hrvatov se čudovito vjema. Oba naroda imela sta svoj čas stisk in težav in spomin na tiste žale dneve krepí naj nas pri daljnem vspešnem delovanju v korist naše narodne reči. Prizadevati si hočemo, da Vam bivanje med nami kolikor mogoče prijetno napravimo in Vam na ta način povrnemo ljubezen, katero ste nam skazali obiskajoči nas. Zarad tega pozdravljamo Vas v naši zlato Pragi iz celega srca: „dobrodošli“. Da, iz celega srca Vam kličemo: „dobrodošli“ in „živili!“

Sedaj se oglasi v imenu Hrvatov profesor Hoič, rekoč: „Premili nam bratje Čehi! Kako se je že pri vlaganji temeljnega kamna radoval ves slovanski svet nad bodočim gledališčem, kterege ste nameravali

postaviti! Kako radostno vtripalo je srce v prsih vsakega Slovana, ko so iz zlate Prage zadonele besede: zidanje českega narodnega gledališča je dovršeno! Še celo praskeči požar ni mogel Vam zadušiti in ugonobiti narodnega navdušenja: prekrasno svetišče umetnosti vstalo je iz pogorišča, kakor ptica Feniks na začudenje Evrope in na radost vsakega Slovana. Tedaj pričelo se je pa slovansko romanje v zlato Prago. Ali naj se mari mi Hrvatje ne vdeležimo tako posebne slovanske slovesnosti? Vsekako da! Kar smo sklenili, dovršili smo! Prvi smo slovanskih bratov, ki vas obiščemo. Kar se je razvijalo enako lepim sanjam, stoji dovršeno že nekoliko tednov pred našimi očmi, v svoji krasoti. Vse, kar smo si želeli, in česar smo se nadjali, presega naše domišljije. Kakor v slavnostnem sprevedu potovali smo semkaj preko Morave in Česke, česar se hočemo vedno spominjati. Med Vami smo sedaj, predraga nam braća Čehovi! Bolj natanko želimo se z Vami spoznati, da nam bo mogoče občudovati Vaš napredek, da Vas zamoremo kot svoje prave brate prav iz sreca ljubiti in da se tako okrepečamo za ustanovo bodočnosti naše. Predraga nam braća! Če tudi nas ni prišlo toliko, kolikor bi se nas bilo v ožgled ljubezni, ki jo ima hrvaški narod do Čehov, spodobilo, verujte nam in vedite, da z nami biva sedaj ves hrvaški narod od Donave do Adrije v Vaši sredi. Zarad tega ne znam lepše skleniti, kakor če Vam v imenu hrvaškega naroda za prekrasen sprejem in pozdrav najtoplejo zahvalo izrečem: „Živili Čehi!“

Gromotno zagromi navdušen narod po teh prekrasnih besedah prikladno pesem „Kde domov můj!“ za tem pa „Naprej zastava Slave!“

Obrtnija in krščanstvo.

(Dalje.)

4. In kaj rečemo o delu, ki je zelo žalostno, če ne najžalostnejše poglavje v zgodovini človeštva. Vse bogastvo življenja, duha, značaja pridobimo si le z delom. Delo je pogoj in postava življenja. Kdor ne dela, naj tudi ne jé, je že star pregovor. A ker hočemo o priliki o „delu“ obširneje govoriti, ome-

LISTEK.

Iz Brezja do Zatičine.

(Dalje.)

„Zanimivo je tudi, da je bilo Mrzlo polje lastnina grofov Schwarzenburških v Istriji. Leta 1162 sta popotovala brata „Megnard“ in Albert v Jeruzalem in se tukaj, ko je bil tako prijeten kraj ustavila. Videla sta pa, da je bil bližnji samostan Zatiški v veliki revščini in hudih stiskah. Radi tega sta podarila svoje posestvo menihom, pa s pogojo, da pripade samostanu v last še le po njunej smrti. Ta dva brata bila sta sorodnika Oglejskemu patrijarhu Ulriku, kterege prednik Peregrin je bil ustanovil (1136) ta samostan. Mogoče, da je to sorodstvo kaj pripomoglo k temu daru. Kakor vidiš je ta vas že stara, ali vsaj ime, ker takrat še ni bilo toliko hiš.“

„Seveda ne. One tam konci že ni še bilo, ker jaz vem, kdaj so jo zidali. Tega malna tukaj le ta čas najbrž še tudi nabilo, ker poprej ni toč voda

tekla, ampak tam zadej po travnikih. Odkar so potoku tukaj pot naredili, še ni tako dolgo tega. Vsaj ranjki Glavičér Jože mi je pred nekterimi leti tako pravil, saj vem, da si ga spoznal. Vso belo glavo je že imel in nad sedemdeset let se je ubijal na svetu, pa se je še zmerom rad imenoval „fanta“, ker se ni bil oženil. Njegov brat Anton je bil pa ravno tak fant. Kedar sta se klicala, nista si rekla drugače kakor: „Ti, fant!“ — če sta se pa sprla, ta čas je bilo pa: „Primaruš fant!“ — Pa tako hudo sta že malokdaj klela. Saj veš, da so pri nas poprej drugače kleli, kakor zdaj.

„Napredek mora biti povsod. Poprejšnji rod je poznal le lahke kletve, sedanjemu pa to ne ugaja več, je prestaro in preslabo. Ždaj je treba bolj zategniti, da drži, sicer nihče ne verjame. Njega dni je bilo za navadne vsakdanje potrebe čisto zadosti: „Pajk po dolini, volk te podiši, buzaron, buzarada, buzacajna, plentaj te“ ali kaj tacega. Za kaj hujega služil je: „tresek, klek, spak, budnik, strup, strupevec, zelenec, prikazen“ — in kar je taciš pomočnikov in pomočnic. „Berdija, zlod, hudíman, pošast, primaruha, primojkuš, primaruš“ — to je pa za-

dostovalo že za najsilneje prepire in celo v tepeži se je shajalo s tem, kedar so segali vinjeni prijatelji z dolzimi rokami drugi po družih. Le kedar je sila do vrhunca priklopela, ta čas je pritaknil ta ali oni tem besedam še iz njih narejen pridevnik, da je nekoliko postopnjeval, kakor: „buzarona, buzaronasta!“ — „spak, spačji!“ — „berdija, berdijasta!“ . . . Ždaj pa ljudje že vsem mirnim besedam pridevajo tistega neprikladnega strica, pred katerim boječemu človeku lasje ustajajo pod klobukom, neboječi pa mu ponujajo svojo dušo, kakor jud na sejmu svojo oprhnelo robo. Pa ne ko bi se v tem kako kaj narodna zavest kazala, čes: očku se končuje ime na „ič“, — Slovenec so, le kličimo jih. Te je res žalostno. Otroci znajo izgovarjati to besedo, preden morejo odgovoriti na vprašanje: Kdo te je vstvaril? Še posebno se v tem odlikujejo nekteri osobenški ali kajžarski otroci. Človeku kar slabo prihaja, ali se huda nevolja vzdiguje, ko vidi, kako se v kakovem kotu repenči vmazan samosrajčnik in posnemaje stare izgovarja „dič“ in „duš“. To je menda tudi nasledek ženitev „na roke“. Take matere ne utegnejo otrok učiti, ker morajo hoditi v dnino, ali če prav uteg-

jimo se danes le na vprašanje: kako namreč krščanstvo vredeje razmero med gospodom in delavcem? Za časa suženjstva delavcev bil je gospod zatiralec in zagovednež. Solnce prostosti delavcu prisije, toda oblaki sovrašstva ga zopet zakrijejo. Prej je bil delavec ud družine, to je domač, sedaj pa so odjenjale one družinske vezi, ki so vezale gospoda in delavca. Plačilo, to je pogodba; toda jeklena. Gospod in delavec postala sta si tujca. Stara tlaka spremenila se je v brezsrčnost in krutost, mrtvičen delavec postal je nagajiv svojemu gospodu. Krščanstvo pa uči pravo razmero. Učenec ni čez učenika, niti hlapec čez gospoda. Služite gospodom, ker služite najvišjemu Gospodu. Nasprotno pa pravi gospodom: Ne pozabite, da Gospod delavcev je tudi vaš Gospod; dajte delavcem, kar jim gré! Obema pa kliče: Kdor krivico dela, bodi gospod ali hlapec, bođe prejel, kar je zaslužil, namreč kazni.

Kaj pa gré delavcem? Krščanstvo pravi: Delavec je svojega plačila vreden. Plačilo mora biti toliko, da si delavec ž njim preskrbi živež, obleko in stanovanje. Po načelu krščanske solidarnosti morajo vsi premožni tudi skrbeti za duševno vzgojo delavskega stanu. Toda te dolžnosti se vedno in povsod ne spolnuje. Delavcu toraj ne ostane drugega, kakor zaupanje v Boga in njegovo pomoč. A koliko se sedanje dni delavci znajo tolažiti s tem zaupanjem, je obče znano.

Ali je mogoče drugače rešiti delavsko vprašanje? Krščanstvo je delavca povzdignilo iz suženjstva in stavilo razmero med obema na pravo podlago pravice in ljubezni. Ako delavec dobi svoje primerno plačilo in svojemu gospodu zvesto služil: ali je mogoče oni propad med gospodom in delavcem, ki ga opazujemo v krogih industrijalizma?

5. Dolžnost je slehernega, delavcu, ki more in hoče delati, preskrbeti dela, pomagati mu iz zadrege in stiske, pridobiti mu zaupanje ali kredit. Kristijan mora pomagati, kjer in kolikor more. Človeška družba cvetle po žrtvah in medsebojnem zatajevanji. Zaupanje (kredit) izvira le iz krščanske ljubezni. S kakoršno mero bote merili, s tako se vam bode odmerilo, in: dajte življenje za svoje brate, pravi nam naša vera. Krščanstvo želi, da vsak to ima, česar njegov telesni in duševni človek potrebuje.

Kdor toraj podvzetnikom, delavcem pridobi zaupanje, koristi v obče človeštvu. Ako pa podvzetniki gledajo edino le na dobiček in kvaro družih, zaupanja ne moremo priporočati. Zato ostro obsojamo igro na borzi, sleparstvo z delnicami in enaka denarna podvzeta. Pri vseh obrtnijskih podvzetjih morata biti namen in sredstvo pravična. Kjer tega ni, postanejo moralne bolezni, ki razjedajo človeško družbo in se morajo ozdraviti. K tem boleznim prištevamo tudi raznovrstne loterije, ki ljudstvu vedno bolj praznijo žepe. Takim kupčijam ne privoščimo zaupanja, ker delo je naša postava in dolžnost. Moralne moči nosijo zaupanje in bogastvo. Tu je zaupanje vir blagoslova; solidarnost je, ki ga navdaja; zaupanje združuje kroge človeštva, a dati ga more krščanstvo.

6. Vprašanje o „prebivalstvu“ dela našim tovarnarjem posebno sive lase. Na eni strani potrebujejo delavcev, na drugi bi se jih radi znebili; pravi moderni „Janusi“.

Stari vek tega vprašanja ni rešil, zastoj sta se trudila modrost in pregreha. Platon je hotel s tem rešiti vprašanje, da je določil svoji državi le 5040 državljanov. Po Aristotelu smé država šteti le toliko prebivalcev, da narod ima dosti vsega potrebnega. Obadva hotela sta dati voditeljem, naravi, gotove meje. Če imata zakonska postavno število otrok, pové njima Aristotel gotov pripomoček proti naraščanju; Platon pa uči, da se nepotrebni izpostavijo. Stari so poznali še mnogo nenaravnih pregreh proti človeštvu, zato so pa zginili s površja zemlje.

Malthus, novejši učenik o prebivalstvu, tako-le modruje: Prebivalstvo hoče rasti v geometrični razmeri, živež pa se množi v aritmetični. Toraj naj pregreha in revščina ovirata težnjo prebivalstva. Delavec se ne sme ženiti, in kdor se ženi, pa nima živeža za svojo družino, narava naj ga kaznuje.

Pobijati nazore starih modroslovcev, bilo bi v Atene sove nositi. Nezakonski delavci (mi mislimo delavce, ki si sploh z rokami služijo kruh) bili bi velika nadloga človeštvu. Prebivalstvo bi se ne zmanjšalo, pač pa povišalo število nezakonskih otrok. Pregreha in revščina, to bi bila še le prava kuga prebivalstvu.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 8. avgusta.

Notranje dežele.

Na prvem mestu poročamo o poglavitnih točkah sprejema *Hrvatov v Pragi*. Tukaj nam je le še dostaviti, da po Praških ulicah od tedaj, ko so se bili Dunajski Čehi tjakaj pripeljali, ni bilo še toliko gnječe in toliko navdušenega naroda zbranega, kakor o prihodu Hrvatov. Slavnostni prevod se je zamogel le korak za korakom po gosto natlačnih ulicah premikati proti kraji, kjer so bila za došle goste bivališča pripravljena. Celo pot prepevale so se slovanske pesmi in gostoljubni Čehi niso se nikakor mogli naveličati vednega vpitja: „Živeli Hrvti!“ Zvečer zbrali so se Hrvatje v veliki dvorani „Městanske besede“ (čitalnice), kjer so jih Čehi zopet na vso moč odlikovali. Hrvatje in Čehi vrstili so se potem v prekrasnem petji, kjer so se posebno Zagrebški „Kolaši“ odlikovali „s prelepim in pri Jugoslavanih do sedaj še ne prekošenem Zajčevim „V boj, v boj“, ki je Čehi kar elektriziralo, če tudi pesem na Češkem ravno ni neznana. Po petji poprijel je zopet dr. Strakaty za besedo ter je povdarjal slovansko vzajemnost z opozorom na veliko korist, ktero narod iz pošte nega gledišča *) v narodnostnem oziru zajema. Beseda je dala besedo in govor porodil je zopet odgovor deblo slovanske vzajemnosti je pa zopet za nekoliko korenin trdneje, kakor je bilo, in to je tisti silni jez, ki se bo na slovanski strani postavil nesramnemu prodiranju nemškega „schulvereina“ in germanizacije.

Na Dunaji se je v narodno-gospodarskem oziru za živinorejse nekoliko zboljšalo gledé prodaje pitancev. Mesarji in kmetje, oboji so zadovoljni; kajti kmetje dražje in laglje prodajajo svojo pitano živino, ktero na Dunajski trg priženó, mesarji jo pa ceneje in tudi laglje kupujejo, kakor popred, ker živine je več, kakor nekđaj. Tretji v zvezi, ki se s prvima dvema raduje, je pa Dunajčan vžitnik, ki

*) Da, iz poštenega gledišča; iz današnjega novošegnega se pa nasproti zajema le kvar in poguba naroda. Toraj pozor! Vredn.

ceneje meso je, kakor ga je popred. Na prvi pogled je stvar nekoliko zavita, toda takoj bo jasno, ako pristavimo, da je vzrok vlada sama, ki je odpravila z Dunajskega živinskega trga prekupovalce pitane živine, kateri so največ dobička v lastni žep spravili, sicer pa prodajalec in kupovalec zdihovala. Do letos (do novega leta) na Dunajskem živinskem trgu ni smel noben mesar za pobijanje potrebne goveje živine naravnost od kmeta kupiti, temveč še le od prekupeca, ali kakor so se tiste pijavke imenovale „Vieh-Commissionär“. Recimo, da je kmet poprej prodal par volov za 300 goldinarjev prekupecu, ta pa ravno tiste vole mesarju za 350 ali celó 400 goldinarjev, iz katerih je potem mesar po 76 kr. zadujo četrť sekál. Sedaj pa mesar lahko naravnost od kmeta kupi in mu rad plača par pitancev po 320 ali tudi 350 goldinarjev, in ker je sam ceneje kupil, tudi meščanom ceneje meso seka. Preden se je pa to dosešlo, morala se je vlada oestro po robu postaviti Dunajskemu magistratu, kjer je mnogih tistih oderuhov v koži mestnih odbornikov sedelo in ti, ker jim je šlo za kožo, so se vladni naredbi na vso moč upirali; a vis. vlada se ni dala premakniti od svojega načela in na Dunaji pravijo, da je meso odjenjalo.

Vnanje države.

„Na svidanje v bodočem letu“, rekel je *Nemški cesar* kopaljšem v Gostinu odhajajoč v Ischl cesarja Franca Jožefa po stari navadi obiskat. Te besede so posebno tolaživne za tiste, ki vedno s strahom poslušajo, kedaj in kje bo prva puška položila. Težavno je in naravnost nemogoče za celo leto naprej povedati, kakošno da bo politično vreme, (pratkarji imajo bolj hvaležno nalogo; kajti če postavi n. pr. za danes dež, ga skoraj gotovo vgone, če ne pri nas, pa kje drugej); politični vremenski preroki sklepajo iz političnih dogodkov ali bo vojska ali mir. Oba sta pa zavisna od tako malostnih vzrokov, da človek dostikrat na nje še ne misli ne in preden se zavé, mu buči že vojni rog na ušesa. Letos toraj, t. j. do drugega leta osorej vse lepo kaže na mir, na katero stran se tudi iz avstrijskega stališča ozremo. Prijaznost med Nemčijo in nami je, kakoršna je bila. Prisegati pa vendar ravno ni treba, da bi se vsled tega ne mogel mir skaliti, kajti tudi leta 1865 kopal se je pruski kralj Friedrich Wilhelm v avstrijskih kopelih na Solnograškem, leto pozneje stali smo si pa s puško v roci nasproti pri Skalici, Nahodu in Kraljevem Gradeu. Ne mislimo pa s tem nikogar plašiti, mi le omenimo spremenljivost vremena na političnem obnebj, kakor je, in ne kakor bi moralo biti.

Nemški cesar imenoval je državnega tajnika v ministerstvu notranjih zadev, *državnega ministra pl. Bötticherja* za kanonika stolne cerkve v Naumburgu, kakor se v dotičnem dekretu bere za zasluge, da se je napravila postava o zavarovanji proti nezgodam, na kateri je bilo nemškemu cesarju silno veliko ležeče. Največjo zaslugo pripisuje cesar ministru Bötticherju, ki je neumorno dotični načrt postave v državnem zboru zastopal ter mu izreka svojo zahvalo in priznanje ter ga za plačo imenuje še kanonika stolnega ustanova v Naumburgu. (Najbrž spet kaka katoliška ustanova, dohodke zdaj živjajo luterani. Vredn.)

Kompromisne politike poprijel se je tudi *francoski ministriški predsednik Ferry* gledé preosnove ustave, ter je ž njo dosedel, kar je želel. Kongres je namreč sklenil preosnovo na podlagi kompromisa med kabineto, senatom in kamoro; vsled tega se bodo republiko zopet za nekaj časa tla utrdila, katerih pa ravno sedaj silno potrebuje, ako se hoče z dušo in telesom pečati s kitajsko-francoskimi zadevami, ki so se v poslednjem času tudi silno poojstrile.

Izgon Rusov iz Berolina pričel se je vsled najnovejših poročil iz Nemškega menda na posebno dotično željo Rusije same, v katero je tudi pruski

nejo, jih ne učé, — ker so skoraj brez izjeme same poprej potrebne tacega poduka. Potlej naj bo svet pa dober!“

„Ti zdaj sva v vasi. Nikar ne naštevaj več tistih blagoslavnihi imen, če ne, bo kdo mislil, da gredó mešetarji v semenj. Morda bi naju še prosili, da bi šla kam mešetit. Potlej bi pa morala iti v Št. Vid in tam na živinskem trgu škrbastim kravam na zobe gledati in dajati svoja hrbta gladiti njihovim ne kaj preveč prikupljivim repom. Pa pustiva to. Poglej no, kako lep razgled od tukaj!“

„Res krasno je to! Kamor se ozreš, povsod dobi pogled toliko, tako lepe in tako različne hrane. Naravnost pred saboj imaš tam le, kjer se ceste križajo mičen gozdnič z novimi sadikami ob kraji. Odmaknjen pa je toliko na levo, da ti oko gleda memo njega tam v kotu milo žalujoče veličastno samostansko zidovje. Nad njim dviguje se strma višava, na kateri se ovija vsem priljubljena vinska trta po količji okrog prijaznih zidanic. Na levi je hrib posekan in spričuje kmetovalčevu pridnost, ki je med samim kamenjem z motiko okopal toliko zemlje, da si je vsejal nekoliko najpotrebnejšega ži-

tica. Tu pa tam videti je že bogato cvetje mladega sadnega drevja, upati pa je, da bodo s časom še več nasadili, ker je lega tako ugodna. Desna stran kar jo je v rebri, je gozdnata in malo bolj na stran kaj prijeto gleda izmed zelenega bukova in drugega drevja stara cerkvica sv. Miklavža na Gradišči. Poleg nje stala je nekđaj prostorna kapelica, posvečena sv. Antonu Paduvanskemu. Opat Maksimilijan jo je l. 1675 vso prezidal in posvetil in ljudje so hodili ta čas trumoma tja gor na božjo pot, za kar so bili poplačani na priprošnjo svetega Antona z obilnimi čudeži. Tako so častili tega svetnika, da so njemu v čast na drugi strani hriba v Štangi sezidali lepo cerkvico. Začeli so jo zidati na belo nedeljo l. 1677 in končali še tisto leto — nekteri bližnji kmetje. Zaslovela je kmalu daleč okrog po čudežih, ki so se ondi godili, in hodilo je tja veliko romarjev od vseh krajev. Pa da ostaneva na tej strani gorovja, poglej nad Gomilami proti vzhodu. Kako prijazni so ti griči in raznovrstno razstavljeni.

Kako vablivo se ozira tam na konci z onega precejšnjega hriba ta lepa cerkvica! Primskovo je to, nekđaj močan tabor. Malo nazaj in nekoliko proti

jugu zadene ti pogled ob novo Kalsko božjo hišico in ob Hrastovske in Kompolske gozdne višave, Kitnijske goščave, goli Šušiški golobovec, potem je nekoliko presledka, kterege dela rodovitna Krška dolina, v ozadji pa spet višje gorovje z mogočnim Št. Romarjem, — ki nosi ime zapuščeno po puščavniku, sv. Romarju, ki je tamkaj samotaril in, kakor bajka govori, naslikal prvo podobo za cerkev sv. Kozme in Damijana na Krki — z visocim Mačkovecem in ponosnim Korenom, kateremu se tako ponižno klanjajo pod njim stoječi nižji griči istega gorovja. Ne daleč od tega okorneža kraljuje na kameniti strmini „Kamenvrški“ stara cerkvica, ki tako zvedavo gleda podse v leno Krko in dalje gor proti Zatičini in naposled čez Zatiške višave proti Kamniškim snežnikom. Naprej od nje pa dvigujejo mnogobrojne vinske gorice svoje bele zidanice, ki se vidijo od daleč kakor bele pičice. Na zapadu od tebe pa veže ono Krško gorovje z Višnjijskim druga, še dobra gozdnata stena z Vrhovsko cerkvico na vrhu in starim grajskim zidovjem na robu nad Višnjo goro. V dnu pa razkazuje svojo lepoto ponižna dolina Trsteniška, ktero prekrižujete velika in mala cesta. Po sredi nje raz-

minister Puttkammer dovolil, ko se je bil poprej v tej zadevi z Bismarkom posvetoval. Bolj natanko o tej kočljivi stvari pogovorili se bodo v Berlinu med sabo, kedar se ruski poročnik knez Orlov v Berlinu povrne.

Izvirni dopisi.

Iz Ljubljane, 7. avgusta. († Miha Peternel.)

Zopet je nemila smrt pokosila učenega narodnjaka: prečast. gospod vpokojeni profesor Miha Peternel je po dolgotrajni bolehnosti včeraj zvečer ob polu šestih mirno v Gospodu zaspal.

Ni nam misel tukaj obširno govoriti o ranjega nenavadni nadarjenosti, neumorni delavnosti in pridobljeni učenosti. Kratko pa smemo pač reči, da le redki so možje, ki bi toliko raznovrstnih znanstev in pa tako temeljito si priučili ter jih ob enem enako praktično uporabljati umeli, kakor pokojni gosp. profesor. Ako si govoril z njim o bogoslovskih ali zgodovinskih stvarih, ali o jezikoslovnih in posebno naravoznanskih rečeh: povsod si zamogel slišati iz njegovih ust duhovite opazke, ki so značile njegovo veliko učenost. O njegovi praktični, tehnični, izurjenosti posebej govoriti bi bilo odveč; vsaj je obče znana po celi deželi, in marsikteri obrtnik mu bo vedno hvaležen za izvrstne nasvete, ki jih je od njega prejel.

Rajnemu ni bila nobena knjiga predraga, nobeden aparat preslan, da mu je bil le všeč; svedočijo to zadostno krasni mikroskop, veliki teleskop, dragoceni atlanti in cela vrsta izvrstnih večjih in manjših orodij in knjig (med njimi tudi Miklošičevi staroslovenski leksikon, Kopitarjev Glagolita Clozianus itd.), ktere si je polagoma nakupil. — S pridobljeno vednostjo pa je najraje koristil ustmeno, in to ne samo nesebično, ampak še požrtovalno, kar bodo radi priznali nekdanji njegovi učenci, katerim je kemikalije in druge reči deloma po nizki ceni naročeval, deloma podaril. Sploh ga je dičila rado-darnost — priča temu tudi dragi kelih, ki ga je svoji rojstni farni cerkvi podaril. Pa tudi na literarnem polju je bil rajni delaven; opozorujemo tukaj le na izvrstne sestavke o kranjski deželi, koje je priobčil v prvih sporočilih Ljubljanske realke, kratek slovenski spis o kemiji itd. Le žal, da ni več pisal, ker vse, kar je prišlo njemu spod peresa, bilo je jedernato; pa pri svoji postrežljivosti posameznim nasproti ni skoraj časa imel za to.

Bil je ranjki rojen 22. septembra 1808 v Novi Oslici na Lanišu; šolal se je v Idriji, Celoveu, Gorici in Ljubljani, v mašnika posvečen bil 2. avgusta 1835; pastiroval je na Dobravi, v Moravčah, v Vodicah in Šmartnu pod Šmarno goro. Leta 1852 je bil po dovršeni preskušnji imenovan ravnatelj novovstanovljene realke v Ljubljani, v katerem poslu je služboval do l. 1860; kot profesor služil je ravno tam potem še do l. 1874. Med tem časom je še postal deželnega šolskega sveta ud, ktero opravilo pa je kmalo odložil; kranjska hranilnica ga je izvolila svojim družbenikom.

Leta 1874 so ga vpokojili; od tega časa pa mu je tudi poprejšnja krepost in gibčnost pojemati jela, vendar so ga vednostne reči do zadnjih tednov

tegujejo se zeleni travniki, ob straneh pa rodovitne njive in vmes čepé male vasice z raztresenimi hišami in ličnimi cerkvicami v Mali in Veliki Dragi. Najlepša pa se vidi tam doli v kotu nam že znano Muljvsko prebivališče Matere Božje. Človeku se zdi, ko vidi to cerkvico, kakor bi silila proti Zatičini k svoji materi. To in sto in sto drugih zanimivosti zapazi ti oko od tod. Vse te miče, vse ovese-ljuje, vse budi v tebi tako blagodejne čute, da ne želiš več zapustiti tega kraja.“

„Kolikokrat človek pogleda, tolikokrat najde kaj novega, kaj lepega. Tako se meni zdi. Pa ločiva se od te lepote, da se ne zadeneva ob hiše pod Ivančnjo Gorico, do katerih sva zdaj prišla. Ta selišča niso prav stara, ljudje še vedó povedati, ktera hiša je najprej stala. Ali to naju ne zanima toliko. Tam le v kotu med veliko in malo cesto bolj obrača pozornost na-se.“

„Pa si ga oglejva.“

„Le dajva si ga.“

(Konec prth.)

zanimale. Brevirska knjiga je bila odslej prva na mizi. Zadnje 3 leta so ga telesne moči zelo popuščati jele, le parkrat je še izšel; letošnjo pomlad pa ga je napadla vodenica, ki ga je položila tudi na mrtvaški oder. Bolezen prenašal je prav potrpežljivo; prijatelju, ki ga je zadnje dni zaradi nje miloval, je odgovoril: Ne milujte me, ampak zavidajte me zaradi pokore. — Bog mu daj zdaj nad zvezdami vživati večno luč. R. I. P.

Z Bohinjske Bistrice, 6. avgusta. (O novi cerkvi.)

Danes bila nam je že tretja obletnica sprevelike nesreče pri našem cerkvenem zidanju. Takrat smo zdihovali in plakali, a ljubi Bog se nas je usmilil. Obudil nam je srca mnogih dobrotnikov, kateri so nam pomagali v dejanji. Skusili smo hvaležno, da so še vedno na svetu, kateri si delajo s krivičnim mamonom prijateljev, da jih, kedar obnemoreje, sprejmejo v svoja prebivališča. V treh letih se je storjena škoda popravila, nova cerkev se lepo dovršuje, in željno že pričakujemo dneva, da se iz lesénike ali dosedanje lesenjače, v kateri imamo za potrebo službo božjo, preselimo v poslopje, kateremu se na prednji strani v zlatih črkah svéti pomenljivi napis: Glej, hiša božja in vrata nebeške!

Jako smo bili veseli, kedar so se v novi stolp srečno pospravili zvonovi ter so nam lepo zapeli; tako tudi, ko sta se preteklo soboto in v ponedeljek brez nesreče povzdignila in v svoji linii, nad štiri sežnje visoko, postavila kipa sv. Helene in sv. Janeza evangelista iz domačega kamna, vsakteri težak do 50 centov, kajti odslej tolike nevarnosti več ne bode. Zidanje je prevzel mojster Faleschini in pod vodstvom palirja Pikota držijo se zidarji dokaj dobro, da pri novem prezidavanju doslej še ni bilo nobene nesreče; odri se pridno odmikajo in v dveh tednih jih bode cerkev prosta zunaj in znotraj. Zid krog cerkve napreduje in pred njo se ima lepo vravnati pokopališče, pred farovžem vrtna ograja, da bode ves prostor pred cerkvijo pristojen velikemu posloju, kakor se je že tudi vredila cesta iz vasi proti njej. Prezbiterij slika g. Koželj, véliki altar izdeluje g. Ozbič, rezbarske in tesarske stvari zvršujeta brata Kokelj, kovaške in kamnarske reči domači ljudje. Tako se nadejamo, da na jesen še pred zimo bomo gotovi. Bode li mogoče že letos cerkev posvetiti, ne vemo; morda bode boljše jo skoro le blagosloviti ter slovesno posvečevanje obhajati še le prihodnje poletje, kedar je vreme bolj vgodno in ker še doslej ni premilostnega knezo-škofa.

Tega si iskreno želimo vsi, da bi veliko delo bilo skoraj dovršeno, da bi si potem odpočiti mogli tarani in fajmošter prevelikih skrbi in trudov, v katerih bi malokdo vztrpeval tako stanovitno, kakor naš ljubljani gospod župnik. On ljubi farmane, farmani pa njega; to se je v poslednjih britkih skušnjah vidoma pokazalo. Bog pa tudi blagoslavlja tako vzajemno delovanje. Cerkev se je bila nastavila sicer nekoliko velika, toda zahteva to tudi kraj po množini ljudstva, ktero prihaja k službi božji na Bistrico iz sosednjih duhovnij, pa po velikanski vnanji naravi, da je ž njo vsaj v nekakem somerji veličastna hiša božja, Dom Gospodnji, ki bode na čast Bogu in sv. Nikolaju, v prid in duhovno veselje pa Bohinjcem. Bog daj!

Izpod št. Jošta, 7. avgusta. (Občinske razmere.)

Več let že je požrlo vprašanje, kje naj bi se zidalo šolsko poslopje na Kozjaku. Dotičniki, ki svet večinoma po zemljevidu poznajo in vsled tega sodijo, so predlagali dve šoli, kateri bi od farne cerkve bili na raznem kraju po celo uro oddaljeni. Ker pa je komunikacija do tistih prostorov deloma prav slaba, deloma nikakšna, a vzlasti ob zimskem času celó nemogoča, zatoraj so predrli kmetje, ki so učilnico želeli tik cerkve, po njihovih nazorih na pravem mestu, a deželno-šolski svet v najnovjšem dopisu, s katerim naročuje volitev krajno-šolskega odbora, pobija samega sebe, ker pravi, da bi dve šoli po točkama brez prave ljudske zveze, da bi taka vstanovitev bila — nepostavna.

Fara sv. Jošta spada danes pod razne občine v sosedstvu, pod tri sodnijske okraje: Celjski, Konjiški, Šoštanjski, dalje pod okrajno glavarstvo Celje in Slov. Gradec. Rečeno neprilicnost bi sedaj radi odpravili z vstanovitvo lastnega urada občinskega. To pa nekterim sosednjim srenjam ni kaj po volji; ali upanje je, da se bo na višem mestu moralo vstreci opravičeni prošnji.

Med ostalimi ugovori je nekdo strašil tudi s stroški za občinskega tajnika. Temu se je nek kmet odrezal s tem, ko je opomnil: Smo si postavili novo

cerkev, pripravljamo se za zidanje šolskega poslopja, bomo menda še zmogli kaj za pisarja, ako bo res potreben. Dopisniku so znane občine, nekatere ne ravno pretesne, kjer župan-kmet opravlja vse sam brez tajnika. Poročevalec pozna na pr. politično občino, v ktero spadate dve vasi, ki skupno menda še 50 hiš nimate, a že dolgo mislite na to, naj bi se iz ene občine napravili dve samostalni srenji, za vsako vas po ena. In pisatelju teh vrstic se čudno zdi, da se je nek okrajni odbor v obližnji izvira čiste Savine odločil za — velike občine, kakor je od tam „Slovenec“ enkrat poročal. Prostrane srenje si želi le laži-liberalizem, češ, tako bo poseben uradnik neobhodno potreben, skrbelo se bo že, da bo stavljen „naš“ mož, kateri bo pri nezavednem ljudstvu vodo obračal na „naš“ mlin, v mraku narodnem prižigal bakljo prostozidarske „prosvete“ in v „zarjavele verige vkovanemu“ kmetu naznanjal zlato „svobodo“, kakor si jo „mi“ mislimo. In le zadeva gledé občinskega tajnika bi bila edina, ktera najbolje govori za razširjanje občin.

Menda je ravno preteklo leto in dan, odkar je kmetijska družba štajarska povzročila vprašanje gledé velikih ali malih občin. Velike srenje so se navadno izrekle v tem oziru, v kakem se nahajajo, a merodajno je v prvi vrsti bilo — plačilo tajnikovo. Brez dvombe je to bil poglaviti nagib tudi pri sklepu okrajnega odbora Gornjegrajskega, ker so mu premalo znane male občine, ktere so se od svoje strani, ker tajnikov ne poznajo, izrekle za svoje dosedanje položje, ako bi se že še dalje ne dalo pomikati.

Laži-liberalna doba je županom naložila toliko posla, da mu ti v pogledu na čas in zmožnosti težko zadostujejo, ako nimajo pomoči v osebi posebnega tajnika. Odvzemite občinskim uradom nenravno butaro, a župan bode hodil tudi brez podpore, ktera je, kakor sem ter tje skušnja spričuje, večkrat prava palica, ki na svojo roko strahuje župana in občane imenito ob času volitve, a kaj li bi se zamogel predrzniti še le stalno nameščen „liberalni“ uradnik!

Ker še sv. Jošt nima lastne občine, zatoraj je sosednjim srenjam naročeno, da za Kozjak izvolijo razmerno število mož v krajno-šolski svet. — Kolikor je dopisniku do zdaj znano, je ena občina, ki bi imela voliti dva uda, viši oblasti odgovorila, da je občinski odbor v svoji seji te dni sklenil: Naj se z volitvijo krajno-šolskih svetovalcev še nekoliko počaka, dokler ne bode rešena prošnja, ki želi vstanovitev samostalne občine pri sv. Joštu, potem si pa naj ta izbere sama svoje ljudi v krajno-šolski svet.

Domače novice.

(Škofova prstana) daroval je brat ranjcega škofa Zlatousta, g. Šimen Pagačar, novi cerkvi Jezusovega srca, da naj se bosta vdela na ondi v mon-stranco. Prstana sta menda velike vrednosti, ker imata vkovane briljante.

(Današnji mesečni živinski somenj), ni bil nič kaj posebnega. Živine se je prigralo srednjo mero in so se tudi cene po tem ravnale. Precej čedne krave ob četrtem teletu šle so po sto goldinarjev, pa tudi nekaj čez. Korošci so jih bili nekaj pobirati jeli. Konjska kupčija ni bila nič kaj živahna, kakor bi se ji ravno za ta čas spodobilo. Prešičev bilo je malo, cene so jim bile pa dobre.

(Kravo vkradli) so tatovi na današnjem mesečnem živinskem somenji. Kmet, čegar lastnina je bila, privezal jo je za neko ograjo in odšel na zajutrek v bližnjo gostilno. Ko se čez nekaj časa s potolaženim želočcem vrne, se mož pač zastonj ozira po svoji sivki. Prostor, kjer jo je bil privezal, je še tukaj, krave pa ni nikjer. Obupan mož naznani ondi čuvajočemu redarju svojo nezgodo, oba gresta po somenji za sivko gledat, toda, kakor se nam zdi brez vspeha. Naj to služi našim živinorejcem v poduk, da naj nikdar živine same ne puščajo, posebno pa že na tujem ne!

(Učiteljico) gospico Kristino Železnikovo v Dragatušu, nastavil je c. kr. deželni šolski svet na dvorazredni ljudski šoli ondi stalno.

(Prav je tako!) Trgovci Ljubljanski napravili so med saboj zadrugo, ki si je dala nalogo, vsak prazno stoječ prostor zaprtih prodajalnic v zakup vzeti, da s tem zabrani pot sleparskim židom, ki s preležanim blagom, kterega po Dunajskih in drugih javnih konkurznih dražbah pokupijo, semkaj hodijo ljudi sleparit, domačim trgovcem pa za leta in leta

tržno ceno skaze. Domačemu trgovcu je na tem ležeče, da občinstvu postreže z izglednim blagom, ki ima, se vé, da tudi svojo primerno visoko ceno. Kedaj se je pa še sleparski žid na ljudsko korist oziral? Kaj je njemu mari, ali dobi kupovalec dobro ali slabo blago za sleparsko ceno, samo da se svoje žepe napolni, in da v 14 dneh ali treh tednih zopet odrine. Blago je res nekaj krajcarjev ceneje, zato pa tudi za devet desetink manj vredno, kakor pa ono domačega trgovca. Predsednik družtvu je g. Vaso Petričič, namestnik mu je g. Ferd. Souvan; blagajnik g. Anton Jentl, gospodar gosp. F. M. Schmitt, tajnik pa g. Karol Till. Letni donesek znaša 10. goldinarjev.

(*Smešen prizor*) napravil je sinoči pretep v Krakovem, kjer so se fantje med saboj skavali. Povod prepiru, iz kterega se je porodil pretep, dalo je znano ljubljansko dete, postopač prve vrste, ki je pa zato tudi svoje plačilo prejel. Tako so ga neki zdelali, da je na mestu obležal in so ga vsega mokrega v bolnišnico prenesli. Pretep trajal je nekaj časa na bregu Gradašice; ker jim je pa na suhem prej ko ne prevročje bilo, zvalili so se kar paroma v Gradašico ter so se ondi dalje kampjali tako dolgo, da so zloglasno barabo do dobrega zdelali.

(*Cecilijansko društvo Goriške nadškofije*) bo imelo drugi občni zbor dne 25. avgusta v Gorici. Slovesna sv. maša bo v farni cerkvi sv. Ignacija ob 9³⁰ uri. Zborovanje bo v centralnem semenišči. Popoldne bo „Visitatio Sanctissimi“ s prepevanjem slovenskih in latinskih pesem. Konečno prosta zabava. Nasprotniki pravega cerkvenega petja naj se potrudijo k tej slovesnosti, morda se bodo prepričali, da cecilijanci niso zgrešili prave poti. Na svidenje!

(*Nov vitez.*) Gosp. Karol Haupt, predstojnik konjerejskemu društvu štajarskemu in lastnik posestva Straussenegg, (Stražnik) v Savinski dolini, je na podlagi pravil za odlikovance z redom železne krone III. vrste postal vitez s priimkom „Hohen-trenk“.

(*Z Dobrne*) se nam poroča, da so tam za volilce zraven v. č. g. duhovnega svetovaleca in župnika izbrani vrli kmetje J. Kok, M. Kok in M. Tratnik.

(*Iz Vojnika*) se nam piše, da volitve volilnih mož v okolici so se vse — z malimi izjemami — narodno vršile. Dobrna, Novacerkev, Višnja vas, Šmarten v Rožni dolini volili so celó narodno — Škoflja vas večinoma. Za Celjsko okolico se po zadnjih občinskih volitvah sklepati, nikakor ni bati, ker meščani ne smejo s kmeti voliti.

(*Slovenci so zmagali*) pri volitvah volilnih mož po Štajarskem do sedaj: v volilnem okraji kmetiških občin Maribor-Sv. Lenart-Slov. Bistrica v naslednjih občinah: v Karčevini 2, pri sv. Petru 4, sv. Martinu 5, sv. Križi 3, sv. Barbari 6, sv. Rupertu 8, sv. Ani 5, v Poličanah 4, Makolah 7, Cigonci 1, Loznici 2, Laporji 4, v gorenji Kundoti 3, Žerjavcih 2, Svičini 1, Spičinih 1, Vrtač 1, in pri sv. Iliju 4. — V Konjicah zmagali so Slovenci s 114 glasovi proti 40. V Zrečah so tudi narodnjaki zvoljeni. Najsijajnejša pa je neki bila do sedaj zmaga Slovencev v Makolah, kjer so izvoljeni čast. gosp. župnik in 6 navdušenih narodnjakov. V Zakotu pri Brežicah so tudi 4 narodni volilni možje izšli iz volilne urne. V Pragwaldu, kjer se je neki baron Hackelberg širokoustil, da bo Slovenci kar na juhi popil, je mož sam propadel, izvoljenih pa je 5 narodnih volilnih mož. Nadalje so narodno volile sledeče občine: sv. Barbara v Halozah (Raiča in Meška), Jurkloster, sv. Juri ob j. ž., Celjska okolica, Šmarje z okolico, Loka, Griže, Petrovče, Gotovlje, Polzela, Št. Pavel, Velenje, sv. Janž, sv. Andraž p. V., v Teharjih 3 narodnjake in 1 nasprotnika. Uradništvo se je menda po slovenskem štajarske povsod Slovence sovražno skazalo ter je nasprotno s šulferajnovci — toraj s prusjani, ki so očitni sovražniki Slovanov in Avstrije, česar se že pri več priložnostih niso sramovali javno pripoznati (spominjajte se na Binkošti v Gradcu!) volilo. Naj le, prosta mu pot!

Razne reči.

— Na Hrvaškem je umrl sekejski načelnik St. Hervoič 6. avgusta zjutraj na svojem posestvu blizu Krapine.

— V Jaski pogorelo je ponoči na 6. avgusta 40 hiš.

Izdajatelj in odgovorni vrednik **Jožef Jertič.**

— Ključarski pomočnik na velocipedu, s katerim po svetu potuje, je gotovo bela vrana med potovalnimi rokodelskimi pomočniki. Sam si je skoval čeden voziček, s katerim sedaj po nemški državi od mesta do mesta hité dela išče. Posebno vrlo mu neki veliciped služi, kadar mu je treba pred žandarji hitro peté pobrati.

— Požrtovalnost je ženski prirojena, zlasti če je verna ter se zopet zdaj v tako lepi luči kaže, kakor vselej ob času splošne nesreče. Na Francoskem se zdaj o kolero vstrajnosti usmiljenk vse čudi in jih celó najbolj zagriženi radikalci z začudevanjem opazujejo, kako nevstrašno se žrtvujejo v postrežbi bolnikov za kolero. Osem postalo jih je že žrtev svojega poklica, a nič jih ne plaši, da ne bi zvesto spolnovala svojih dolžnosti; vesele in smehljaje gredo v smrtno nevarnosti. V Toulonu napravila je neka ravnateljica dekliške šole sè svojo materjo bolnišnico v lastni hiši za bolnike. V sled tega umrla ji je mati za kolero. Deklica sama je obolela in zopet srečno ozdravila. Minister jo je vsled njene požrtovalnosti in poguma imenoval za častnika akademije. Mar li bi bilo napačno, ko bi si to poročilo naši Narodovci malo za uho zapisali? Letos morebiti še ne dobimo kolere, a kdo vé, kaj bode drugo, tretje leto! Kadar pride sila, bomo videli, kdo bode skušnjo prestal, ali zaničevane usmiljene sestre, ali zabavljivi, neresnični poročevalci in zasmehovalci usmiljenk?

Telegrami.

Velikovec, 8. avgusta. Sijajna zmaga po hudem in vstrajnem boju. Zvoljena sta narodnjaka Einspieler in Muri. Dobila sta vsak po 80 glasov.

Beljak, 8. avgusta. Silnemu pritisku in strastni agitaciji podlegla je naša stranka.

Celovec, 8. avgusta. Vkljub tolikemu naporu in silnemu navalu od liberalne stranke dosegli smo vendar-le častno manjšino.

Celovec, 8. avgusta. Nepričakovano! V Šmohoru je bil voljen narodnjak g. dr. Abuja namesto odstopivčega Šnabelna.

Dunaj, 7. avgusta. Jutri zjutraj obesili bodo anarhista in roparskega morilca Stellmacherja. Obsodba se je po vsih instancah potrdila.

Pulj, 8. avgusta. V stolni cerkvi izkopujejo dragoceno rimsko starinarstvo, denarje in posode.

Rim, 7. avgusta. Kralj je sprejel odpoved predsednika senatu, Avstriji sovražnega „irredentovca“ Techija.

Novi Jork, 7. avgusta. Holandski parnik „Amsterdam“ se je potopil. Ljudje so se razven 3 mož in 1 ženske vsi rešili. Bilo jih je pa 273 na njem.

Tujci.

6. in 7. avgusta.

Pri **Malti**: Edvard Eysselt, e. k. notar, iz Českega. — Janez Schleimer, trgovec, iz Rotenmanna. — Josip Kreiner, knjigovodja, iz Grada. — Josip pl. Schiwitzhofer, e. k. svetnik, iz Grada. — Schuster, ravnatelj, s soprogo, iz Grada. — And. Steinwender, zasebnik, s hčerjo, iz Grada. — Pelarin in Pitschin, zasebnika, iz Trsta. — Janez Martinelli, z družino, iz Trsta. — Karol vitez Baubela, e. k. stavbeni svetnik, iz Gorice. — Röthel, Bartelme, Ranzinger in Tomitsch, iz Kočevja. — Mertens in Prohaska, trgovca, z Dunaja. — Krištof Seuglievich, trgovec, iz Trsta. — Frane Monti, trgovec, z družino, iz Trsta. — Flora Burgstaller, s sinom, iz Trsta. — Dr. Janez Wieser, e. k. zdravnik, iz Mauterna. — Frančiška Tribuzzi, vdova e. k. okrajnega glavarja, iz Vipave. — Ljudovik Stumme, železn. vrtnik, s soprogo, iz Payerbach. — J. Kolleger, e. k. nadporočnik, s soprogo, s Krke. — Gabriela Gerstner, zasebnica, iz Pulja.

Pri **Stonu**: Emil Vaupel, operni pevec, iz Augsburga. — Marija Pilz, zasebnica, z Dunaja. — Paul Langer, šolski vodja, z Dunaja. — Jožef pl. Burgstaller, s soprogo, iz Trsta. — Leon Tedeschi, zasebnik, iz Trsta. — Mat. Lazar in Ant. Fras, e. k. učitelj, iz Gorice. — Camilo Altenburger, železn. ravnatelj, s soprogo, iz Pulja. — Ljudovik Sever, trgovec, iz

Nove vasi. — Alojzij Fischer, posestnik, s sinom, iz Vipave. — Anton Riedel, e. k. profesor, s soprogo, iz Rudolfovega. — M. Lavrenčič, živinski trgovec, iz Hrenovite. — Jožef Vidmar. — Jožef Jezeršek, iz Gorenjskega.

Pri **Avstrijskem cesarji**: Emil Bizjak, vrtnik, iz Reke. — Leopold Tratnik, s soprogo, iz Idrije.

Tržaško tržno poročilo.

Kava: Santos po 54 gl., Rio 49, St. Domingo 60, Portorico 86, biserna 98, Cejlon 74—120, Java 64, Mokka 97—106.

Sladkor po 21.50—30 gl.

Dišave: poper 87 gl., žbice 63—100.

Južno sadje: dateljni 30, fige iz Kalamate 10, iz Smirne 18, rozine 5, pomoranče 4.50, limone 4.25 za vsak zabož, rožiči 5, mandeljni 84.

Olje: laško 70—88 gl., albansko 42, dalmatinsko 43, angleško 34.50, petrolej 9.50.

Kože: juhtovina 260, podplatje 125—160, telletina 357—616, jagnječi kožuhi sto komadov 60, zaježje sto komadov 24 gl.

Volna: bosanska 105 gl., albanska 118, isterška 110.

Bombaž: ameriški 76, indiški 48.

Ježice po 11—25 gl.

Mast: maslo 98—104, angleška 55, ogerska 62, špeh 57.

Zito: pšenica ruska 9.25—10.—, laška 10.25, koruza 6.50, rž 7, oves 7.50, fižol 11—12, grah 13—15, riž laški 18.75, indiški 11.50—goldinarjev za vsakih 100 kilogramov.

Dunajska borza.

(Telegrafčno poročilo.)

8. avgusta.

Papirna renta po 100 gl.	81 gl. 10	kr.
Sreberna " " " "	81	" 85 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	103	" 95 "
Papirna renta, davka prosta	96	" 25 "
Akcije avstr.-ogerske banke	860	" — "
Kreditne akcije	313	" 50 "
London	121	" 50 "
Srebro	—	" — "
Ces. cekini	5	" 74 "
Francoski napoleon	9	" 65 1/2 "
Nemske marke	59	" 50 "

Od 7. avgusta.

Ogerska zlata renta 6%	122 gl. 10	kr.
" " " " 4%	92	" 35 "
" papirna renta 5%	89	" 05 "
Akcije anglo-avstr. banke	200 gl. 112	" — "
" " " " Länderbanke	104	" — "
" " " " avst.-og. Lloyd v Trstu	563	" — "
" državne železnice	312	" 75 "
" Tramway-društva velj. 170 gl.	215	" 25 "
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 124	" 75 "
4% " " " " 1860	500	" 135 "
4% " " " " 1864	100	" 169 "
Državne srečke " " 1864	50	" 168 "
Kreditne srečke " " " "	100	" 179 "
Ljubljanske srečke	20	" 23 "
Rudolfove srečke	10	" 19 "
Prior. obli. Elizabetine zap. železnice	108	" 30 "
" " " " Ferdinandove sev.	105	" 50 "
5% štajarske zemljišč. odvez. obligac.	105	" — "

DUHOVNO PASTIRSTVO.

Slovenskim bogoslovcem in mašnikom

spisal

Anton Zupančič,

profesor pastirstva.

Cena 1 gl. 20 kr. Po pošti 10 kr. več.

Dobiva se v

Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Izišli prvi del obsega osebo in lastnosti duh. pastirja; potem homiletiko in katehetiko.

Tržaški škofijski list knjigo priporoča s sledečimi besedami: Opus multa eruditione et practica methodo compilatum . . . sacerdotibus optime commendamus.

Franc Christofov

leskeči lak za tlak po sobah

brez duhu, tudi se takoj posuši.

Se vsled svojih dobrih lastnosti in zaradi svojega lahkega dela posebno priporoča tistemu, kdor si hoče sam tla položiti (lakirati.) Dobi se v raznih barvah, ter pokrije tlak kakor vsaka olnjata barva, ali pa le samo leske brez vsake barve.

Uzorni namaz in poduk za rabo dobiva se po zalogah.

Franc Christof, Berolin in Praga,

izumnik in edini izdelovatelj pravega leskečega laka za tlak po sobah.

Edino poobl. zaloga za Ljubljano in okolico pri **Jan. Luckmannu.** (1)

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.